

Nr 313.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § 2:o) och 8:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt; given Stockholms slott den 19 maj 1939.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § 2:o) och 8:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

GUSTAF.

K. G. Westman.

Förslag

till

Lag

angående ändrad lydelse av 2 § 2:o) och 8:o) lagen den 26 maj 1909
(nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

Härigenom förordnas, att 2 § 2:o) och 8:o) lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt¹ skola erhålla följande ändrade lydelse:

2:o) mål om beslut — — — och ungdomsskydd;

mål om barnavårdsnämnds beslut i fråga, som avses i lagen om barn i äktenskap, lagen om barn utom äktenskap eller lagen om adoption;

mål angående folkpensionering — — — angående barnbidrag;

8:o) mål om rust- och rotehållares — — — på landet;

mål om fastställelse av stadgar för vägsamfällighet eller vägförening, om beslut av vägförening, om skyldighet för i vägförening ingående fastighet att bidra till föreningens utgifter samt om värdering av fastighet, allt enligt lagen om enskilda vägar; mål om skyldighet att återgälda kostnad för utredning, som verkställts jämlikt 3 kap. samma lag, eller ställa säkerhet för dylik kostnad;

mål om skjutsväsendet; — — — samfälld tångtäkt;

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1940.

¹ Senaste lydelse se SFS 1938:162.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementensärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 maj 1939.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, ENGBERG, SKÖLD, QUENSEL, FORSLUND, ERIKSSON.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Westman, anmäler efter gemensam beredning med chefen för socialdepartementet och t. f. chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Quensel, fråga angående *ändrad lydelse av 2 § 2:o) och 8:o) lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt* samt anför därvid:

»Till regeringsrättens upptagande och avgörande höra enligt 2 § 2:o) regeringsrättslagen, bland annat, mål om barnavårdsnämnds beslut i fråga, som avses i lagen om barn utom äktenskap. Genom proposition (nr 11) till årets riksdag har Kungl. Maj:t framlagt förslag till lagar angående ändringar i lagen om barn i äktenskap och lagen om adoption. I skrivelse den 1 mars 1939 (nr 70) har riksdagen anmält, att riksdagen bifallit propositionen. Ifrågasvarande lagändringar avse inrättande i vissa fall av barnavårdsman för barn i äktenskap och för adoptivbarn. På sätt av den föreslagna 27 § i lagen om barn i äktenskap och den föreslagna 13 a § i lagen om adoption framgår skall barnavårdsnämnd äga meddela vissa beslut i ärenden angående barnavårdsman för de barn varom här är fråga. Då dessa beslut, i den mån de dragas under Kungl. Maj:ts prövning, i likhet med motsvarande beslut enligt lagen om barn utom äktenskap böra upptagas och avgöras av regeringsrätten, torde föreskrift härom böra upptagas i 2 § 2:o) regeringsrättslagen.

I proposition (nr 250) till årets riksdag har Kungl. Maj:t framlagt förslag till lag om enskilda vägar. Enligt detta förslag ankommer det på länsstyrelse att i olika frågor fatta beslut, varöver besvär kunna anföras hos Kungl. Maj:t i vederbörande statsdepartement. Vissa av dessa frågor äro av sådan beskaffenhet, att deras upptagande och avgörande torde böra ankomma på regeringsrätten.

Enligt 74 § i lagförslaget skall länsstyrelse fastställa stadgar för vägförning. Den prövning länsstyrelse i sådant fall skall underkasta stadgeför-

slaget, torde vara av den art, att dettas prövning i högre instans bör verkställas av regeringsrätten. I överensstämmelse härmed böra även mål angående fastställelse av stadga för vägsamfällighet enligt 51 § i lagförslaget föras till regeringsrätten.

Jämlikt 74 § i lagförslaget kan beslut av vägförening överklagas hos länsstyrelse på i huvudsak samma grunder som kommunala beslut enligt kommunallagarna. Då de kommunala besvärsmålen i sista hand avgöras av regeringsrätten, torde även hos Kungl. Maj:t fullföljda mål angående klander av vägförenings beslut böra tillhöra regeringsrättens prövning.

I 76 § i lagförslaget meddelas föreskrifter i fråga om bestämmande av fastighets andelstal i vägförenings väghållning. Besvärsmål angående andeltalet för en i vanlig vägsamfällighet ingående fastighet handläggas enligt bestämmelserna i andra kapitlet i samma ordning som jorddelningsmål. Det torde vara lämpligt att motsvarande tvister vid vägförening i högsta instans prövas av domstol. På grund härav och då samtliga i 76 § berörda frågor synas vara ganska likartade i nu förevarande hänseende, torde besvär över länsstyrelsens alla beslut enligt paragrafen böra föras till regeringsrätten. Det samma bör då gälla angående i 69 § i lagförslaget omnämnd fråga.

Enligt 77 § i lagförslaget kan debiteringslängd för vägförening klandras hos länsstyrelse. Dylika mål äro till sin natur sådana, att de böra avgöras av regeringsrätten i likhet med vad som nu är förhållandet med vissa kommunala debiteringsmål.

Vidare upptagas i 92 § andra stycket i lagförslaget bestämmelser om rätt för länsstyrelse att under vissa betingelser i ansökningsärende förplikta sökanden att gälda kostnad för utredning genom sakkunnigt biträde och ställa säkerhet för sådan kostnad. Föreligger hos Kungl. Maj:t dylik fråga ensam för sig till bedömande, synes målet böra avgöras i regeringsrätten. Om åter klagan föres även i huvudsaken, lärer ersättningsfrågan böra prövas gemensamt med huvudsaken, vare sig denna skall prövas av regeringsrätten eller icke. Oaktat en viss skillnad sålunda torde böra göras mellan olika fall, erfordras endast att förevarande ersättningsfrågor upptagas bland de till regeringsrätten hörande målen, ty om huvudsaken skall prövas av Konungen i statsrådet, kommer 3 § andra stycket regeringsrättslagen att träda i tillämpning.

De bestämmelser varom här är fråga torde lämpligen upptagas i 2 § 8:o) regeringsrättslagen.

I enlighet med vad sålunda anförts har inom justitiedepartementet upprättats förslag till *lag angående ändrad lydelse av 2 § 2:o) och 8:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.*»

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande över ifrågavarande lagförslag, av den lydelse bilaga¹ till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87

¹ Denna bilaga, vilken är likalydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här uteslutits.

regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Tage Evers.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 17 maj 1939.

Närvarande:

justitieråden EKLUND,
LAWSKI,
VON STEYERN,
regeringsrådet HJÄRNE.

Enligt lagrådet den 15 maj 1939 tillhandakommet utdrag av protokoll över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 5 maj 1939, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § 2:o) och 8:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av förste amanuensen Carl-Henrik von Hartmansdorff.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:

Wilhelm von Schwerin.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 19 maj 1939.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, ENGBERG, SKÖLD, QUENSEL, FORSLUND, ERIKSSON, STRINDLUND.

Efter gemensam beredning med cheferna för social- och kommunikationsdepartementen anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Westman, lagrådets den 17 maj 1939 avgivna utlåtande över det den 5 maj 1939 till lagrådet remitterade förslaget till *lag angående ändrad lydelse av 2 § 2:o och 8:o lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.*

Under förmälan att lagförslaget av lagrådet lämnats utan erinran hemställer föredraganden att lagförslaget måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Gösta Tidelius.